

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ФОНОЛОГІЧНА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (англійська). Переклад
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	I
Семестр	I

Силабус дисципліни «ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ФОНОЛОГІЧНА» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Мова і література (англійська). Переклад.

Розробники:

Єфремова Н. В., доцент кафедри практики англійської мови;

Калиновська І. М., доцент кафедри практики англійської мови;

Коляда Е. К., професор кафедри практики англійської мови;

Одарчук Н. А., доцент кафедри практики англійської мови.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри:

Коляда Е. К.

© Єфремова Н. В., 2021 р.

© Калиновська І. М., 2021 р.

© Коляда Е. К., 2021 р.

© Одарчук Н. А., 2021 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Освітня програма: Мова і література (англійська). Переклад Освітній рівень: бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Лекції: -
ІНДЗ: -		Семінарські: -
		Самостійна робота: 112 год.
		Консультації: 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська, українська

Таблиця 2 (Заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика
Заочна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Освітня програма: Мова і література (англійська). Переклад Освітній рівень: бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Лекції: -
ІНДЗ: -		Семінарські: -
		Самостійна робота: 104 год.
		Консультації: 16 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська, українська

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові	Єфремова Наталія Володимирівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. 0977988792
	yefremova@vnu.edu.ua
Дні занять	Розклад занять: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання щодо курсу можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі, а також через чат у Viber

Прізвище, ім'я та по батькові	Калиновська Ірина Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. 0679002626
	kalynovska@vnu.edu.ua
Дні занять	Розклад занять: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання щодо курсу можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі, а також через чат у Viber

Прізвище, ім'я та по батькові	Коляда Еліна Калениківна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	завідувач кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. 0506874052
	elina.koliada@vnu.edu.ua
Дні занять	Розклад занять: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання щодо курсу можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі, а також через чат у Viber

Прізвище, ім'я та по батькові	Одарчук Наталія Андріївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. 0952003235
	odarchuk@vnu.edu.ua
Дні занять	Розклад занять: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання щодо курсу можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі, а також через чат у Viber

III. Опис дисципліни

1. Анотація

Фонологічна практика займає важливе місце серед дисциплін за професійним спрямуванням. Вона є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки філолога-перекладача і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами під час вивчення вступного корективного фонетико-орфографічного курсу, набуття і удосконалення

практичних навичок і умінь, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (035 Філологія). Практика передбачає безперервність і послідовність її проведення для одержання потрібного обсягу практичних умінь і знань відповідно до ОКР бакалавр.

2. Пререквізити

Фонологічна практика є важливим етапом у професійній підготовці філолога-перекладача. До початку фонологічної практики здобувачі освіти мають загальні знання з фонетики, одержані під час вивчення англійської та української мов у школі. На початку 1 семестру вони вивчають вступний корективний фонетико-орфографічний курс.

3. Мета і завдання фонологічної практики

Метою фонологічної практики є формування у студентів ґрунтовних знань про всі компоненти фонетичної будови сучасної англійської мови та навичок літературної англійської вимови, необхідних для свідомого професійного володіння англійською мовою.

Основними **завданнями** фонологічної практики є:

- систематизація фонетичної теорії, засвоєної студентами під час вивчення вступного корективного фонетико-орфографічного курсу;
- вдосконалення вимови англійських звуків, як ізольовано, так і в мовленнєвому потоці;
- вдосконалення умінь та навичок правильного відтворення та вживання у мовленні (підготовленому, напівпідготовленому та непідготовленому) основних інтонаційних моделей.

IV. Результати навчання (компетентності)

У результаті проходження фонологічної практики студенти повинні володіти такими **компетентностями**:

4.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології та перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

4.2. Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

4.3. Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

4.4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес навчання та самоосвіти.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знайти й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

V. Організація й структура фонологічної практики

Фонологічна практика проходить на першому курсі, у 1 семестрі, без відриву від навчального процесу. Студенти проходять практику на кафедрі практики англійської мови факультету іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма/заочна форма)		
	Усього	у тому числі	
		самостійна робота	консультації
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Короткі теоретичні відомості з фонетики англійської мови			
Тема 1. Загальні відомості про звукову й писемну форми мови. Органи мовлення та їх участь в утворенні звуків	6,5/6	6/5	0,5/1
Тема 2. Артикуляційна класифікація англійських приголосних	8,5/8	8/7	0,5/1
Тема 3. Артикуляційна класифікація англійських голосних	8,5/8	8/7	0,5/1
Тема 4. Голосні переднього ряду. Зімкнені проривні та щілинні фрикативні приголосні. Аффрикати	6,5/7	6/6	0,5/1
Тема 5. Голосні заднього ряду. Зімкнені носові та щілинні сонанти. Сполучний [r]. Особливості вимови англійських приголосних у зв'язному мовленні	6,5/7	6/6	0,5/1
Тема 6. Голосні змішаного ряду. Особливості вимови англійських голосних у зв'язному мовленні	6,5/7	6/6	0,5/1

Тема 7. Дифтонги та трифтонги.	6,5/7	6/6	0,5/1
Тема 8. Звуко-буквенні відповідності в англійській мові. Правила читання приголосних. Правила читання голосних.	8,5/9	8/8	0,5/1
Тема 9. Складоутворення та складоподіл. Правила складоподілу в англійській мові	8,5/9	8/8	0,5/1
Тема 10. Словесний наголос. Правила акцентуації англійських слів	8,5/8	8/7	0,5/1
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	75/76	70/66	5/10
Змістовий модуль 2. Інтонація в англійській мові			
Тема 11. Інтонація мовлення та її компоненти. Поняття про синтагму (інтонаційну групу)	6,5/7	6/6	0,5/1
Тема 12. Спадний ядерний тон. Інтонаційне оформлення розповідних, наказових речень та спеціальних запитань. Мелодика речень зі словом <i>please</i>	8,5/8	8/7	0,5/1
Тема 13. Висхідний ядерний тон. Мелодика загальних запитань та речень з конструкцією <i>there be</i> . Інтонаційне оформлення прикладки	7,5/7	7/6	0,5/1

та обставинних груп			
Тема 14. Мелодика альтернативних та розділових запитань. Інтонаційне оформлення звертання. Узгодження тонів у складносурядному та складнопірядному типах речень	7,5/7	7/6	0,5/1
Тема 15. Спадно-висхідний ядерний тон. Висхідно-низхідний ядерний тон. Рівний тон. Інтонація вставних слів та слів автора. Порушення поступово спадної шкали.	7,5/7	7/6	0,5/1
Тема 16. Інтонаційне оформлення переліку, слів, що виражають подяку, вибачення, привітання та прощання	7,5/8	7/7	0,5/1
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	45/44	42/38	3/6
Всього годин	120/120	112/104	8/16

VI. Політика оцінювання

Виконання студентами програми фонологічної практики оцінюється за допомогою поточної і підсумкової форм контролю. Студент максимально може набрати **100 балів: 40 балів** – поточний контроль і **60 балів** – підсумковий контроль.

Поточний контроль

40 балів поточного контролю розподілено таким чином:

20 балів студент отримує за розгорнуту відповідь на одне із теоретичних питань, поданих нижче;

20 балів – за виконання тестових завдань, розміщених на онлайн платформі MyEnglishLab (<https://english-dashboard.pearson.com/>), які передбачають перевірку рівня сформованості аудитивних навичок студентів.

Перелік теоретичних питань

1. Органи мовлення. Активні й пасивні органи мовлення.
2. Відмінність між звуком і фонемою. Кількість фонем в англійській мові.
3. Відмінність між англійськими й українськими голосними.
4. Відмінність між англійськими й українськими приголосними.
5. Основні принципи класифікації англійських голосних звуків.
6. Голосні звуки переднього ряду, їхня характеристика.
7. Голосні звуки змішаного ряду, їхня характеристика.
8. Голосні звуки заднього ряду, їхня характеристика.
9. Дифтонги і трифтонги.
10. Позиційна довгота голосних.
11. Редукція. Види редукції.
12. Основні принципи класифікації англійських приголосних звуків.
13. Артикуляція дзвінких і глухих приголосних.
14. Артикуляція проривних приголосних.
15. Артикуляція альвеолярних приголосних.
16. Відмінність між сонантами і шумними приголосними.
17. Відмінність між зімкненими і щілинними приголосними.
18. Афrikати. Особливість артикуляції.
19. Міжзубні приголосні. Особливості артикуляції.
20. Німі приголосні.
21. Аспірація.
22. Палаталізація.
23. Асиміляція. Види асиміляції.
24. Наголос. Види наголосу.
25. Поняття про склад. Складоутворення і складоподіл.
26. Типи складу.
27. Правила читання у чотирьох типах складу.
28. Поняття про диграф. Правила читання диграфів.
29. Інтенація. Складові інтонації.
30. Тонограма.
31. Ритм англійської мови. Поняття про ритмічну групу.
32. Поняття про синтагму. Складові синтагми.
33. Основні типи тонів в англійській мові.
34. Інтенаційне оформлення наказових речень.
35. Інтенаційне оформлення розповідних речень.
36. Інтенаційне оформлення розділових запитань.
37. Інтенаційне оформлення альтернативних запитань.
38. Інтенаційне оформлення спеціальних запитань.
39. Інтенаційне оформлення речень із конструкцією *there is/are*.
40. Інтенаційне оформлення прикладки.
41. Інтенаційне оформлення звертання у різних позиціях в реченні.

42. Інтонаційне оформлення вставних слів.
43. Інтонаційне оформлення обставини місця і часу.
44. Інтонаційне оформлення слів автора.
45. Узгодження тонів у складнопідрядному і складносурядному реченнях.

20 балів розподіляються таким чином:

19 – 20	Відмінно
17 – 18	Дуже добре
15 – 16	Добре
13 – 14	Задовільно
11 – 12	Достатньо
1 – 10	Незадовільно

Модульний контроль

Максимальна кількість балів за модульний контроль – 60.

30 балів студент отримує за виконання підсумкового тесту, спрямованого на перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу зі вступного корективного фонетико-орфографічного курсу.

Іншими **30 балами** оцінюється комплексний фонетичний розбір речення, який включає **транскрибування, інтонування, аналіз фонетичних та інтонаційних явищ** (зразки речень наведено нижче). Кожен вид роботи оцінюється у **10 балів**.

Зразки речень для фонетичного аналізу

1. Can you post these letters for me, Michael?
2. Mr. and Mrs. Thompson, their father and mother, are coming next week.
3. Why didn't you put on your new dress, Betsy?
4. The teacher asked: "Are you ready?"
5. Mike, open the window, please.
6. As far as I know, Chinese is more difficult than Spanish.
7. "What would you like to eat?" she asked.
8. See you later.
9. My little sister is in the back garden, by the way.
10. Hello, Sally! You're looking nice.
11. He is a clever, hardworking student, a first-class footballer, and a good runner.
12. Excuse me! You're being very rude.
13. My friend, Michael Dobson, is a second-year student.
14. He must pay a lot of money for the house and the furniture.
15. It's the early bird that catches the worm.
16. I don't know English pretty well, you know.

17. Let's get that red taxi, Bob.
18. Take care of the pence, and the pounds will take care of themselves.
19. When the white nights come, people try to spend more time outdoors.
20. There are three rooms, a kitchen, a bathroom, and a hall in our flat.
21. Will you read louder, please?
22. To the right of the dining table, there is a sideboard.
23. How many rooms are there in your flat?
24. At the opposite wall, there is a dressing table.
25. There is a table, some desks, and a chair in the classroom.
26. Is there much or little furniture in the room?
27. The furniture is modern and quite new, isn't it?
28. As a matter of fact, the exception proves the rule.
29. Mum, isn't that red coat too big for me?
30. Eat at pleasure, drink with measure.

30 балів розподіляються таким чином:

28 – 30	Відмінно
25 – 27	Дуже добре
23 – 26	Добре
20 – 22	Задовільно
18 – 19	Достатньо
1 – 17	Незадовільно

10 балів розподіляються таким чином:

10	Відмінно
9	Дуже добре
8	Добре
7	Задовільно
6	Достатньо
1 – 5	Незадовільно

Шкала оцінювання (максимум 100 балів)

Оцінка в балах за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Оцінювання знань студентів регулює [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів.](#)

Політику щодо академічної доброчесності регулює [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки.](#)

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюють [Положення про визнання результатів навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.](#) Згідно з встановленим порядком можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

VI. Рекомендована література

1. Антипова Е. Я., Каневская С. Л., Пигулевская Г. А. Пособие по английской интонации. Москва : Просвещение, 1985. 224 с.
2. Карневская Е. Б. Раковская Л. Д., Мисуно Е. А. и др. Практическая фонетика английского языка: учеб. пособие. Минск : Вышэйшая школа, 1990. 279 с.
3. Манси Е. А. Практический курс по фонетике английского языка для студентов I-II курсов факультетов иностранных языков: учебник. Киев : Фирма «ИНКОС», 2005. 207 с.
4. Паращук В. Ю., Дворжецька М. П. Навчальні матеріали з практичної фонетики англійської мови. Кіровоград, 2003. 180 с.
5. Практическая фонетика английского языка: учеб. для фак. англ. яз. пед. ин-тов / Соколова М. А., Гинтовт К. П., Кантер Л. А. и др. Москва : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 1997. 384 с.
6. Cunningham S., Bowler B. New Headway Pronunciation Course (Intermediate). Oxford : Oxford University Press, 2004. 63 p.
7. Roach P. English Phonetics and Phonology. A Practical Course. Cambridge: Cambridge University Press, 1988. 212 p.
8. Wells J. C. Longman Pronunciation Dictionary. Harlow, Essex : Pearson Education Limited, 2000. 1827 p.